

CUVÂNTUL IERARHULUI

„CRUCEA TÂNĂRULUI ÎN ZIUA DE AZI”¹

† MACARIE DRĂGOI

Episcopul Episcopiei Ortodoxe Române a Europei de Nord

Hristosul nostru nu este virtual, ci este real; nu este un simbol, ci este viu; nu este o amintire, ci este o prezență reală

Preaiubiții mei, dau slavă Atotmilostivului Dumnezeu că m-a învrednicit să ajung în mijlocul fraților voastre, în această comunitate euharistică, vie și dinamică. Dacă nu ar fi fost vie cu adevărat, această comunitate, nu ar fi reușit să zidească acest lăcaș preafrumos. Fiindcă Biserica de zid întotdeauna se ridică atunci când Biserica vie a credincioșilor este întărită și plină de râvnă. Așadar, îl felicit pe Părintele Mircea Filip, vă felicit și pe frațiile voastre, și vă fericesc, așa cum v-am spus și aseară la Liturghia Darurilor înainte sfințite, pe de-o parte, pentru misiunea pe care o împliniți pentru mântuire aici pe aceste meleaguri, departe de țara noastră, de casa părintească și de glia strămoșească, iar, pe de alta, pentru această frumoasă biserică care este cu adevărat vie prin frațiile voastre dând o mărturie bună pentru toți cei cu care conviețuim. Vreau să spun că și noi avem câteva biserici în comunități mai mici, dar foarte vii. Și cei cu care conviețuim se adapă din lumina și sfințenia Ortodoxiei.

Vă mărturisesc că sunt impresionat, mă așteptam să fie foarte mulți tineri în această comunitate euharistică, dar nu mă așteptam la atâtia și să fie atât de evlavioși și destoinici. Am fost impresionat și de lucrarea de la strană. Atât de frumos ați cântat și aseară la Dumnezeiasca Liturghie a Darurilor înainte sfințite și la Liturghia de dimineață, a Marelui Ioan Gură de Aur, pe care am săvârșit-o cu pomenirea celor adormiți și la această slujbă a Vecerniei și simțind, pe de o parte frumoasa cântare care ne-a ridicat la înălțimile duhovnicești, în văzduhul spiritului, iar pe de alta, văzându-i și pe copiii înveșmântați în Altar - de obicei când slujesc în comunitățile mari sunt soboare numeroase, însă aici nici nu e nevoie de un sobor numeros, deoarece acești

¹ Conferință organizată de Asociația de Tineret „Nepsis” în Biserica românească „Sfinții Trei Ierarhi” La Courneuve în Paris.

tineri și acești copii înveșmântați, fiind atât de cuminți în Dumnezeiescul Altar, arată prezența tainică a îngerilor, a puterilor îngerești - sunt foarte, foarte bucuros și impresionat și i-am spus și părintelui paroh Mircea Filip, și fraților voastre și aseară, și dimineață, vă spun și acum că sunt întărit și voi pleca întărit. Simt că nu aș vrea să se mai încheie această comuniune minunată în duh de rugăciune și dragoste frățească. Și aceasta ne ține aici pe marea cea mare a străinătății. Aceasta ne ține, Liturgia. Vă spuneam și aseară că Hristosul nostru nu este virtual, ci este real. Nu este un simbol, ci este viu. Nu este o amintire, ci este o prezență reală. Și pe Hristos Îl întâlnim numai în Biserică și în Liturgie. Aici Îl întâlnim în chip deplin. Și asta ne ține aici în străinătate și mă bucur, nespun de mult mă bucur că vă spovediți regulat și vă împărtășiți cu Trupul și Sângele Mântuitorului Iisus Hristos. Și în această perioadă a postului fiind în aspră nevoie. Aseară, am intrat după ora 19.00, cu ajunare deplină în Dumnezeiasca Liturgie. Ne-am umplut cu toții de Hristos. Ne străduim, ne dăm toată silința ca să ne împărtășim la Dumnezeiasca Liturgie după ce primim iertarea de la Mântuitorul Iisus Hristos, Marele Duhovnic, prin preotul slujitor, în Taina Spovedaniei.

Semnificația binecuvântării arhiereului cu dicherul și tricherul

M-au întrebat și mă întreabă deseori credincioșii care nu cunosc semnificația multor gesturi liturgice în slujirile arhierești. De pildă, noi, arhieriei, folosim dicherul și tricherul. Aceste două sfeșnice cu trei brațe, pe de o parte, și cu două brațe, pe de alta, binecuvântând pe slujitorii Altarului și poporul dreptcredincios la slujbele Bisericii. Și tricherul, cum înțelegeți, simbolizează Taina Preasfintei și de viață făcătoarei Treimi, pe Dumnezeu Treimic: Tatăl, Fiul și Duhul Sfânt, iar dicherul pe Mântuitorul Iisus Hristos, arătând doimea firilor, omenească și dumnezeiască, care sunt neîmpărțite, nedespărțite, neschimbate și neamestecate. Mântuitorul a fost, este și va fi Dumnezeu adevărat și om adevărat, dar, totodată, este actualizată și Taina Taborului la fiecare slujire arhierească fiindcă, pe de o parte, cei trei apostoli pe muntele Taborului, atunci când Mântuitorul S-a transfigurat, Petru, Iacob, și Ioan s-au umplut de lumina dumnezeiască, iar pe de alta, cei doi profeți, Moise și Ilie au fost aduși ca martori ai Mântuitorului Iisus Hristos ca să se îndulcească de chipul său dumnezeiesc, de Preasfânta Sa Față. Așa cum știm, din Vechiul Testament, Moise și Ilie au avut acest mare dar să Îl întâlnească pe Dumnezeu, însă nu L-au putut privi.

Întâlnirea cu Dumnezeu sau vederea lui Dumnezeu noi o numim în limba greacă Teofania sau Epifania. Cum știm, pe Muntele Sinai, numit și Horeb, Moise și Ilie L-au întâlnit pe Dumnezeu, însă nu L-au putut vedea la Față pe Cel nevăzut. Însă Dumnezeu Fiul cel născut din veșnicie, S-a făcut om asemenea nouă și, iată, L-am putut și Îl putem vedea, îndulcindu-ne de

Preasfânta Sa Față și în icoana Sa. El este pururea cu noi. Dacă Dumnezeu nu S-ar fi făcut om asemenea nouă, nu am fi putut niciodată zugrăvi icoana. Și Moise și Ilie au fost chemați pe Tabor ca să vadă Preasfânta Față a Dumnezeului Celui Viu, să se îndulcească de Dumnezeul Cel Adevărat, pe un alt munte al Arătării lui Dumnezeu, pe Muntele Tabor. Și ei, totodată, au fost și martori ai dumnezeirii Mântuitorului Iisus Hristos, pe care o contestau cu cerbie, cum știm, cei îndoielnici, fariseii, cărturarii și ceilalți care Îl urau pe Mântuitorul Iisus Hristos. Însă Moise și Ilie, iată, tot din neamul iudaic, au venit ca martori și mărturisitori ai pogorării lui Dumnezeu printre noi. S-au umplut și ei de lumină, s-au îndulcit de Preasfânta Sa Față și L-au mărturisit. Nu au fost aleși întâmplător. După cum știm, Moise a fost căsătorit cu Sefora, îi reprezintă pe cei căsătoriți, iar Ilie a fost călugăr încă din Legea Vechiului Testament și îi prefigurează pe toți cei care se dedică integral Marelui Bisericii și în mod deosebit pe cei din cinul monahal. Moise a murit după știm pe Muntele Nebo, în timp ce Ilie a fost înălțat în chip minunat la cer. Moise îi reprezintă pe cei adormiți, Ilie pe cei pururea vii. Iată și caracterul eshatologic.

Și acum vreau să fac o paranteză, referindu-mă la slujirea cu dichelul și tricherul. Atunci când episcopul nu folosește cele două sfeșnice în slujirea din Biserică, el binecuvintează cu ambele mâini fiindcă deține harul deplin al Arhieriei Mântuitorului Iisus Hristos. Preotul binecuvântează întotdeauna cu o mână, prin harul pe care l-a primit de la episcopul său. Mâna sa în slujire fiind mâna ierarhului său. În urmă cu 16 ani, la început de slujire misionară în Scandinavi, au venit doi tineri, soț și soție, pentru a primi binecuvântare pentru naștere de prunci. I-am binecuvântat arhiereste, în chip firesc, cu ambele mâini. După o vreme, foarte bucuroși, m-au înștiințat că Laura a rămas însărcinată și m-au chemat la Botez și mi-au spus: „Preasfințite, dacă ați binecuvântat cu ambele mâini să știți că trebuie să botezați gemeni”. Și a fost o mare binecuvântare că am putut să îi botez pe acești gemeni, pe Mina David și pe Gabriel Isaac care sunt acum copiii de la Altar. Un preot mai îndrăzneț, la Botezul lor mi-a spus: „Preasfințite, dar ca să botezați tripleți cum mai binecuvântați, că n-aveți trei mâini?” Și i-am spus: “Părinte drag, ai uitat că eu în slujire folosesc și tricherul, sfeșnicul cu trei brațe. Și îl mai adaug și pe cel cu două brațe.”

Conștientizarea că viața e o Cruce

Preaiubiții mei, m-am adunat puțin și mi-am propus să vă transmit câteva gânduri pe marginea temei acestei conferințe, a cărei temă a fost propusă de părintele Mircea și tinerii din „Nepsis”. Suntem la mijlocul Postului Mare, mâine este duminică închinată Sfintei și de viață făcătoarei Cruci. Noi nu putem intra în Rai fără Cruce, asta e o certitudine și iată, părintele Mircea împreună cu tinerii au fost atât de inspirați când mi-au propus această frumoasă temă

„Crucea tânărului în ziua de azi”. M-am adunat puțin, mi-am încropit în minte și mi-am notat câteva gânduri pe care aș vrea să vi le împărtășesc, îndemnându-vă să urmăriți și pe canalul Youtube - „Predici Episcop Macarie”, și alte conferințe fiindcă nu am cum să epuizez în această seară ceea ce aș vrea să vă spun. Și Sfântul Apostol Pavel și toți Sfinții Părinți ne îndeamnă la discernământ, ca toate cuvintele noastre să fie drese cu sarea harului dumnezeiesc și să fie concentrate. Nu sunt adeptul cuvântărilor lungi.

Crucea tinerilor de astăzi este grea și foarte grea. Doar că tinerii încă nu o știu. Și aici mi se pare că este cea mai mare provocare pe care tânărul și tânără trebuie să o depășească: conștientizarea crucii sale. Conștientizarea că viața e o Cruce. Și dacă viața este o Cruce, aceasta presupune adversități, obstacole, piedici, zădărnici, suferințe, necazuri, dar această Cruce trebuie să fie asumată. Numai dacă este asumată, Crucea devine mântuitoare. Și Crucea, de asta este Cruce, scump frate și scumpă soră, ca să fie grea. Și să porți ceea ce nu îți convine. Mântuitorul Iisus Hristos, în Grădina Ghetsimani, cu lacrimi de sânge s-a rugat Părintelui Ceresc, înainte de a I se pune Crucea pe umeri: dacă este cu putință să treacă de la El acest pahar al suferinței, această Cruce. Știa că va fi grea, știa că se va prăbuși sub povara ei, dar Părintele L-a întărit pe Fiul Său Care a spus: „Fie voia Ta!” Fiindcă El a știut că atunci când I se va pune pe umeri această Cruce văzută și nevăzută, va fi grea și foarte grea, dar Dumnezeu Părintele a cântărit-o. Așa cum o cântărește și pentru cei tineri și pentru cei vârstnici, înainte de a ne-o pune pe umeri. Așadar, conștientizarea că viața nu este un drum așternut pe perne, nu este un drum moale, ci este, dacă vrem cu adevărat mântuire, un drum colțos, strâmt, anevoios. Această conștientizare ne ajută ca să ne purtăm Crucea. Și trebuie să conștientizăm faptul că este nevoie să mergem la adânc, în profunzimile sinelui nostru, pentru a ne regăsi acolo cu Cel Care ne poartă, cu Cel Care a purtat Crucea și Care ne poartă și pe noi. Și trecând prin toate adversitățile, purtându-ne Crucea, cu resemnare, ajungem, într-un final la Înviere. Nu putem ajunge la Înviere, scump frate și scumpă soră, fără Cruce. Dacă Mântuitorul Iisus Hristos nu și-ar fi purtat Crucea, nu S-ar fi răstignit pe ea, nu S-ar fi înălțat pe ea, nu ar fi înviat. Dacă nu ar fi murit pe Cruce, nu ar mai fi putut învia. Așadar Crucea nu poate fi despărțită de Înviere. Numai prin suferința crucii putem ajunge la bucuria Învierii.

Societatea de acum răstoarnă complet reperele, ceea ce este rău este numit bine, ceea ce este viciu este numit virtute

Acum, referitor la tânărul de azi. De ce spun căci Crucea acestuia, mă refer îndeosebi la tânăr - Crucea acestuia e foarte grea? O spun din motive obiective. Fiindcă pe tânărul de astăzi îl așteaptă provocări dintre cele mai grele. De pildă, cât de greu este astăzi să întemeiezi și să susții o familie creștină? Sau cât de greu este astăzi să crești copii creștini? Este o Cruce mântuitoare, este

anevoioasă, dar este cu adevărat mântuitoare. Iată, lumea în care trăim este în mod accelerat nu doar necreștină, ci anti-creștină. Nu doar secularizată, ci este bulversată de noi ideologii. Sigur că cineva ne poate spune că nu e nicio noutate aici, mai ales că trăim într-o lume secularizată. Puteți spune frățiile voastre, dar cum a fost în primele secole? Iată, aici, în biserică îi vedem pictați pe Mucenici și pe Mărturisitori. Toți și-au vărsat sângele pentru Hristos, fiind persecutați. Și creștinii de atunci au trăit într-o societate complet păgână. Așa este. Însă există o diferență. Și una foarte mare. Societățile păgâne aveau și această nevoie și căutare de virtute și de înțelepciune. Erau idolatre, dar virtutea era prețuită, iar preocuparea filosofică, iubirea de înțelepciune era respectată, era privită ca una dintre preocupările cele mai nobile pe care le poate avea omul pe acest pământ. Or, societatea de acum nu mai prețuiește nici virtutea, nici înțelepciunea. Dimpotrivă. Răstoarnă complet reperele, ceea ce este rău este numit bine, ceea ce este viciu este numit virtute. Și cine se mai ocupă în societatea de astăzi cu filosofia, când iată, avem la îndemână - și cei tineri știți foarte bine -, inteligența artificială. Și primim răspunsuri la toate întrebările, ce să mai filosofăm? Ce să mai cugetăm? Când avem aceste tehnologii ultramoderne și primim răspunsuri la toate întrebările.

Iar această desăvârșită răsturnare a ordinii etice și morale, afectează în primul rând pe cei tineri care cresc într-o lume care le vânează sufletul și care caută cu orice prilej să le păteze și să le captureze inima. Câtă luptă! Și câtă putere interioară trebuie să aibă un tânăr astăzi care vrea să se păstreze curat, să se păstreze cast. Câtă luptă are un tânăr care vrea să aibă o căsnicie creștină. Câtă luptă are un tânăr care vrea să întemeieze o familie creștină. Dar există și provocări la nivel global. Vedem în jurul nostru crize de tot felul, crize majore. Nu doar simple bulversări, ci tensiuni și cutremure care zguduie întreaga lume. Așa cum vedem. Așa cum știm. Vedem cum un model de organizare al lumii este demolat, vedem cum războiul se întinde și devine o „nouă normalitate”. Toate acestea ne spun că în viitorul apropiat vor veni peste întreaga lume evenimente neașteptate la o scară pe care acum doar o putem intui. Și acum ați mai putea spune, frățiile voastre, bine, dar au fost aceste provocări și în trecut. Au fost asemenea încercări și în trecut. Au fost două războaie mondiale. Unii dintre dumneavoastră, iată, sunteți și vârstnici aici. Ați fost în al doilea război mondial, presupun, chiar unii dintre frățiile voastre care sunteți aici. Dar totodată, am trecut cu toții prin perioada comunismului. Am trecut prin aceasta perioadă atroce, prin acest regim criminal, prin acest regim totalitar. Sigur că acestea au fost. Dar astăzi, scump frate și scumpa soră, capacitatea tehnologică a omului de a face rău semenului, este înzecită, înșutită, poate chiar înmiită. Și știm, cunoaștem că din pricina firii celei căzute, omul are capacitatea de a face rău. Și aceasta se întâmplă din pricina trufiei minții, din dorința de stăpânire, din pornirea omului de a-și clădi un nou Turn Babel, prin care să stăpânească nu doar pământul, ci dacă este posibil și cerul. Iar tehnologia, mai ales cea

digitală, afectează într-un mod aparte pe cei tineri. Și aici este una dintre marile ispite, marile provocări, cărora tinerii trebuie să le facă față, iar noi să le fim alături întru acestea. Așadar, iată, ce Cruce grea au tinerii. Ce Cruce grea au și uneori nu o conștientizează, însă noi de aceea suntem aici, așezați călăuzitori de Atotmilostivul Dumnezeu ca să îi putem îndruma și să îi putem ajuta și să ne orientăm și să mergem pe calea cea dreaptă, pe calea mântuirii.

Superficializarea omului

Marea ispită adusă de tehnologia digitală este *superficializarea omului*. Omul devine o ființă care conectându-se la lumea digitală, se deconectează de sine însuși, de omul lăuntric, de aproapele și de Dumnezeu. Omul digital este un om care trăiește exclusiv la suprafață, care nu poate adânci trăirea, nu poate adânci simțământul, faptul existenței, care nu mai are deprinderea de a gândi în profunzime sau măcar coerent, cursiv. Nu mai are deprinderea de a empatiza cu celălalt la un nivel profund și nu mai are capacitatea de autorefecție. Nu doar cu cei tineri se întâmplă aceasta, ci și cu noi, iată, să spunem cei mai trecuți de prima tinerețe. Și chiar cu cei mai în vârstă. Să recunoaștem. Dar mai cu seamă, aceste provocări sunt pentru cei tineri, din noua generație, numită sugestiv, a celor „născuți digital”, a celor născuți și crescuți cu această tehnologie. Sigur că aceste lucruri pe care vi le spun acum sunt observabile cu ochiul liber. Și am discutat deseori cu cercetători, cu profesori din domeniu care mi-au confirmat, ceea ce și dumneavoastră înțelegeți, că această tehnologie induce efecte asupra noastră, și mai cu seamă asupra celor mici. Devine o dependență. Nu zic, este un obiect neutru telefonul, așa cum sunt și alte obiecte, dar depinde cum îl folosim. Dar când devine o dependență și noi nu mai privim la cer și la aproapele și suntem gârboviți, fiindcă în Duminica vindecării femeii gârbove vorbesc întotdeauna despre gârbovirea prin aceste noi tehnologii. Suntem gârboviți și nu mai privim la cer și la cei de lângă noi.

Și știți cea întâmplare cu copilașul. Am mai spus-o și cu alte prilejuri. Mama copilașului era învățătoare la școală. Și le-a dat copiilor din clasă, între care și fiul dânzei un test, “Ce ați dori să faceți când veți fi mari, ce ați dori să deveniți?” Iată ce test frumos. Și bineînțeles, au fost copii care au spus că vor să fie și preoți. Însă copilul doamnei învățătoare a spus că el își dorește să devină smartphone. Sigur că ea a verificat testele acasă și a rămas înmărmurită, l-a chemat și pe soț

- Uite ce spune copilul nostru, vrea să devină smartphone.

L-au întrebat:

- De ce vrei tu să devii smartphone?

Și auziți ce spune copilul deoarece părinții aveau această dependență de tehnologia ultramodernă, de telefon în mod deosebit. Telefonul acesta inteligent, nu acela care se ține numai la ureche, ăsta care tot timpul îl privești și nu te mai

oprești. Nu mai oprești notificările, nu mai oprești convorbirile, nu mai oprești nimic la el. Ai uitat că are și un switch off. Ai uitat de lucrul acesta. Și copilul zice așa, auziți:

- Mamă, tată, eu când vreau să vorbesc cu voi, voi nu aveți timp, sunteți tot timpul cu smartphone-ul. Când vreau să mă joc cu voi, voi nu aveți timp, vă jucați pe smartphone. Când vreau să fiu mai mult cu voi, voi nu aveți timp. Voi tot timpul sunteți cu smartphone-ul. De aceea vreau să devin smartphone. E tragic. E tragic. Și crizele în familie - Părintele Mircea vă spune dumneavoastră, că vă spovedește regulat -, apar deseori când nu ne mai preocupăm de aproapele nostru și scump tată și scumpa mamă, de educația și dragostea copilului care este lângă tine și pe care îl crești.

Iluzia ușurătății vieții

Un alt efect păgubitor de suflet este *iluzia ușurătății vieții*. Viața pare și în multe privințe chiar este mult mai lesnicioasă astăzi, mai facilă, aproape totul pentru cei tineri pare, cum spune clișeul, „la un click distanță”. Orice vrei, găsești pe telefon. Orice problemă se rezolvă cu o aplicație. Te-ai rătăcit? Întrebi navigatorul digital și te scoate pe cale. Te scoate la liman. Nu știi ce înseamnă cutare lucru? Întrebi pe Mister Google imediat. Dai pe Google și primești răspuns. Ai nevoie de un taxi? Mai nou nu trebuie să dai telefon. Imediat prin tehnologia ultramodernă găsești mașina aproape, te urci în ea și mergi unde vrei. Vrei haine? Nu mai e nevoie să te duci la magazin, le găsești pe telefon. Vrei mâncare? La fel. Comanzi pe telefon. Sigur că mai găsești și consiliere. În curând o să apară și *chat bots*-i. Ați auzit de inteligență artificială care să îți țină companie dacă te simți cumva singur. Dar în această companie vei fi tot mai singur și tot mai bulversat fiindcă nu este nimic consistent care să te ridice cu adevărat, ci te afundă și mai mult în deznădejde, în depresie, în deprimare. Așadar, iată, toate *par* la îndemână. E și un lucru bun, dacă e folosit cu măsură. Dar e foarte cumplit atunci când toate aceste modalități murdăresc sufletul. Și cea mai mare pagubă este că tinerii sunt privați de o maturizare reală, atât la nivel emoțional, cât și la nivel de gândire. Ei sunt deprinși cu recompense. Când au nevoie de ceva, au tehnologia la îndemână. Nu sunt deprinși cu greul, cu lipsurile, cu răbdarea și din nefericire, nu mai cresc alături de cei bătrâni. Știți că este o vorbă, că dacă nu ai bunici, să ți-i cumperi. Dacă nu ai bătrâni în casă, să ți-i cumperi.

Și mi-aduc aminte de o bătrânică acum. Fac o paranteză. Aceasta a sunat la un post de radio, era chiar neajutorată, sărmana de ea, nu avea ce să mănânce. Și în numele lui Dumnezeu a cerut ajutor. Și cineva a ascultat apelul, a sunat la redacție, a obținut adresa bătrânei, însă era un om necredincios și a dorit ca să

își bată joc de această bătrână. A chemat-o pe secretară, fiind foarte înstărit și i-a spus:

- Du-i toate pachetele de mâncare posibile, însă cu o condiție. Când intri în casă și i le oferi, să-i spui că nu sunt de la Dumnezeu, ci sunt de la dracul. S-a cutremurat și secretara, dar a trebuit să execute ordinul acestui om diabolic. Și a mers săraca cu multe, a dorit să îi ducă mâncarea acestei femei flămânde. Și a intrat în casă. Și săraca bătrânică s-a închinat, s-a uitat la cer și a spus:

- Doamne, Ți mulțumesc că mi-ai trimis mâncare!

Și secretara i-a spus:

- Mamaie, șeful mi-a spus să vă transmit că nu sunt de la Dumnezeu, ci sunt de la dracul.

Și bătrâna iar s-a închinat cu evlavie și a privit la cer și a spus:

- Doamne, Ți mulțumesc!

Apoi a privit spre cea care i-a adus hrana, răspunzându-i:

- Auzi, dragă, când Dumnezeu poruncește și dracul se supune!

Vedeți de ce avem nevoie de bătrâni? Scump frate și scumpă soră, eu unul am crescut cu bătrânii, cu bunii mei. Cu tânul, cu tâna, cum se spune la noi în zona Ardealului. Tânul de la bătrânul, tâna de la bătrâna. Am și rugăciuni în versuri. Iar buna din partea mamei era neștiutoare de carte, dar m-a învățat cele mai frumoase rugăciuni de mic, le-am și consemnat în Cartea de rugăciuni a Episcopiei noastre a Europei de Nord. Și o să le găsiți în aceste pagini. Și aseară chiar i-am rugat pe copilași să le învețe, mai cu seamă Rugăciunea Crucii. Că suntem acum, în Duminica Sfintei Cruci și nu mai fac o paranteză să v-o rostesc, v-o rostesc la final după ce vă mai spun câteva lucruri.

Și acum când îmi sărut Crucea călugărească, dimineața și seara, rostesc această rugăciune a Crucii în versuri, învățată de la buna mea, de la tâna Parascheva. E atât de frumoasă... Avem nevoie de bătrâni și mă bucur să văd aici și bunici veniți din țară la copii și la nepoți și la strănepoți. Este un mare privilegiu atunci când suntem în compania celor vârstnici, a celor înțelepți. Și mai cu seamă că tinerii fac parte aici și mai ales în Europa Occidentală, dintr-o lume care e foarte diferită și distantă, inclusiv față de cea a adulților, față de cea a părinților sau a celor care au depășit prima tinerețe.

Sunt trei valuri mari, tsunamice, al ispitelor tinerilor de astăzi

Cum se va descurca oare un tânăr care are impresia că viața e facilă și că se pot obține rezultate fără efort, fără osteneală, fără răbdare, fără stăruință? Când va începe să se lovească de greutățile vieții, după ce va pleca de la casa părintească, va pleca în lumea largă și atunci vă simți durerile cele mari din lume. Acesta e valul cel mare. Al ispitelor tinerilor de astăzi, preaiubiții mei. Și, cred că sunt trei valuri mari, tsunamice. Primul este *valul digital* despre care v-am vorbit, al doilea este *valul drogurilor*, al substanțelor psiho-active care au

devenit de necrezut de disponibile tinerilor din zilele noastre. Și nu mă refer doar la drogurile ca atare care pot fi foarte ușor procurate și consumate chiar și în România, groaznic, chiar și în România. Ci mă refer la încurajarea tacită și la crearea unei (sub)culturi a pierderii de sine. Mă refer în mod deosebit la aceste mari festivaluri. Câțiva dintre cei care organizau Festivalul Untold de la Cluj s-au convertit și acum dau bună mărturie pretutindeni...În cadrul acestor festivaluri se vinde tinerilor iluzia unei eliberări și a unei distracții maxime, aceste festivaluri funcționează și ca un fel de substitut al ritualurilor păgâne de altă dată, prin participarea la ele, prin consumul de droguri și de altele. Tânărul este așa-zis „integrat”, este primit în rândul celorlalți. Și este cumplit. Am fost martor și rugător și am pus umărul în purtarea Crucii părinților alături de copiii care s-au rătăcit în urma participării la aceste festivaluri. Aveți o mare responsabilitate de a avea grijă de copii și de a-i nu lăsa să se piardă la aceste distracții, la aceste festivaluri groaznice.

Iar al treilea val mare, tsunamic, în care tinerii sunt atrași și prinși în malaxor, în acest vârtej, este *valul sexualizării precoce*. Prin tehnologia digitală tânărul este expus foarte devreme unui val de murdărie trupestă. Prin presiunea anturajului, este împins în a și practica ceea ce vede și își pierde curăția, iar aceasta s-a banalizat în zilele noastre. Ceea ce odinioară era perceput ca ceva grav, acum este aproape de la sine înțeles, de la vârste din ce în ce mai fragede. Toate acestea sunt acum la ușă, scump frate și scumpa soră. De aceea, mă uit cu atâta drag la chipurile tinerilor și mă uit acum la chipurile voastre luminoase. Mă uitam la strană, mă uitam la Altar, mă uitam în biserică, și vă spun cu toată sinceritatea, ca unul care port această Cruce a slujirii și sunt alături de părinți și de tinerii care deseori se pierd, însă pot fi recuperați, pot fi miluiți. Pot fi cuprinși în brațele părintești așa cum a fost recuperat odinioară și fiul risipitor din parabola evanghelică. Dar această responsabilitate de a avea grijă față de copii și de tineri, ne revine nouă adulților. În primul rând, vouă, părinților, tată și mamă. În primul rând vouă, care trebuie să fiți foarte maturi, să distingeți caracterul vremurilor de astăzi, să distingeți formele ispitelor, să îi ajutați pe copii și pe tineri să nu evadeze și să nu fie prinși în cușca digitală, în cușca murdăriilor și în cușca fărădelegilor. Așadar, Crucea tânărului de astăzi este de a refuza toate aceste tentații, care îl înfășoară ca o pânză de păianjen, și de a recăpăta dimensiunea lăuntrică a vieții și a persoanei. Pânza de păianjen este ca o rețea, și nu întâmplător folosesc această comparație, pânza de păianjen. Vedeti, este un lucru bun în *www – web wide world*, dar această rețea a cuprins întreaga lume și atâta omenire este în plasa acestei pânze de păianjen, în care de foarte multe ori sunt capturate și golite sufletele de seva lăuntrică. Sunt prinși de păianjen și golite de sevă, așa cum vedem în viața de zi cu zi, dar sunt și lucruri folositoare și e bine să căutăm nectarul.

Crucea tânărului este de a lupta pentru redobândirea profunzimii, pentru redobândirea interiorității, pentru redobândirea empatiei

Așadar, Crucea tânărului este de a lupta pentru redobândirea profunzimii, pentru redobândirea interiorității, pentru redobândirea empatiei, este refuzul acestei iluzii că în viață problemele se rezolvă cu un click și cu o aplicație, este strădania de a accepta că adversitatea, eșecul, greutățile, lipsa de satisfacție, de succes, sunt inerente acestei vieți, sunt de neocolit și că ne cizelează, ne maturizează. Este strădania de a se păstra în realitate, în conexiune cu sinele profund, cu aproapele și cu Dumnezeu. Să nu creadă cineva că toate acestea vor veni de la sine. Ele trebuie (re)cucerite și avantajul tânărului este că are încă entuziasmul tinereții și energia tinereții de partea sa și că lumea digitală nu poate oferi decât simulacre, iar tânărul are nevoie de viața adevărată. El tânărul, ea tânără, este asemenea unei flori care crește într-o grădina năpădită de buruieni mari și otrăvitoare, el trebuie să se lupte pentru bucățica lui de cer și de soare, pentru bucățica lui de pământ unde să își înfigă rădăcinile. Și, acum în final, la final, aș vrea să vă propun câteva soluții și tinerilor și părinților care sunteți aici de față, pentru ca și cei mari și cei mici să poată rezista acestor trei valuri de ispite. Primul val, repetăm - digitalizarea, al doilea val - sexualizarea precoce și al treilea val - consumul de droguri. Dar ce poate face, mai clar, tânărul pentru a rezista celor trei valuri de ispite? El poate și trebuie să-și recapete libertatea. Căci a te lăsa dus de val înseamnă a-ți pierde libertatea.

Mai întâi valului digital i se poate sustrage, recăpătându-și libertatea lăuntrică. Noi nu mai putem face abstracție de valul digital. Dar, scump frate și scumpă soră, dacă telefonul a devenit un accesoriu inevitabil, nu înseamnă că trebuie să-l deschizi de sute de ori pe zi ca să-ți verifici notificările. Nu înseamnă că trebuie să adoptăm cele mai noi trenduri tehnologice. Ne putem limita activitatea online. Putem și trebuie să lăsăm la o parte telefonul când suntem în familie, cu prietenii, cu o carte în mână. Putem alege deliberat să folosim cartea tipărită, nu cea digitală. Putem să ocolim jocurile și să accesăm doar materialele care ne sunt folositoare de pe internet. Uitați-vă, eu pe vremuri când eram seminarist la Suceava și tata și mama erau la Spermezeu, primeam la o lună și jumătate o scrisorică și așa mai știam de ei, de fratele, de sora și cine s-a mai cununat și a mai decedat în sat. Vă dați seama? În anii '90. Și era un telefon la poarta Seminarului și mama mă suna de acasă, prin comandă din centrală și parca era din fundul pământului și eu îi răspundeam strigând din toți bojocii și ea de-abia mă auzea. Parcă era în fundul pământului și eu eram deasupra.

Astăzi, prin această comunicare în era tehnologică, sigur că nu putem să evităm aceste modalități. Sunt și lucruri bune. Avantajoase. Minunate. Printr-un apel telefonic, salvăm viața unui om. Printr-un apel telefonic, chemăm medicul. Chemăm preotul. Și facem atâta bine. Deci nu putem face abstracție. Nu putem

demoniza aceste avantaje pe care le putem obține pentru binele nostru sufletesc și în viața de zi cu zi. Dar murdăriei ne putem sustrage, și cei mari, și cei mici, învățând să navigăm pe acest val digital. Să fim liberi, scump frate și scumpă soră, și să știm că așa cum de mici știam de cuțit, că cu un cuțit care este un obiect neutru poți să tai o bucată de pâine și să o dai și la cel sărman, sau poți lua și viața unui om și poți face și rău mult. Pe acest val digital trebuie să navigăm și de foarte multe ori trebuie să învățăm să mergem împotriva curentului și mai cu seamă să nu ne captureze, să nu ne cuprindă în această cușcă digitală, să nu se creeze o dependență, să nu fim absorbiți tot timpul de ele. Uite, eu după slujbă, am călătorit cu părintele Mircea la o familie de consăteni, și le-am binecuvântat casa, și mi-am propus ceva. Să nu îmi scot telefonul. Să fiu în rugăciune și în comuniune cu ei. Și am reușit. Să știți că am reușit. Am și uitat de el că-l am în buzunar. Însă dacă intervenea o urgență, dacă mă suna cineva că cineva este în primejdie și eu trebuie să intervin, atunci îl puteam scoate, că doar suntem raționali, nu? Suntem ființe cuvântătoare. Nu suntem absurzi. Dar când se creează o dependență și nu mai putem fără el, e cumplit. E cumplit.

Și acum valul drogurilor și al sexualizării precoce. Cum putem să rezistăm și să îi ajutăm pe cei atât de ispitiți în aceste vremuri să reziste? Numai înotând împotriva curentului, că altfel dacă mergem în jos, în curentul acestei lumi, cădem în cascadă, ne prăbușim și acolo pierim. De aceea, este luptă, este nevoie de luptă, este nevoie de rezistență. Așadar, acum mă adresez părinților. Scump tată și scumpă mamă, țineți-vă copiii aproape. Nu-i lăsați pe copii și pe tineri să fie răpiți de anturaj. Sunteți cei mai fericiți părinți și bunici, când știți că copiii voștri și nepoții voștri sunt într-un anturaj prielnic și bun și frumos. Cum să mulțumim Cerului că aceste vlăstare, aici departe pe marea străinătății sunt într-un anturaj atât de bun și curat? Cu preotul lângă ei, cu oamenii buni lângă ei, cu tinerii care au aceleași căutări frumoase și minunate. Sunt ispite, sunt încercări, dar le depășim. Dumnezeu ne dă putere. Cât de frumoasă este viața trăită în curăție! Așa spun Sfinții Părinți că Dumnezeu nu cere nimic de la tânăr, decât două lucruri: smerenie și curățenie. Smerenie și curățenie. Fiindcă cel smerit este înălțat întotdeauna de Dumnezeu, și cel curat este iubit și ajutat. Asta cere Dumnezeu la tineri. Și este cumplit atunci când tinerii și copiii intră în anturaje stricate. Și cei care suferă de dependența de droguri, cei mai mult din cauza asta suferă. Din cauza anturajului!

De aceea, dumneavoastră sunteți singurii, tată și mamă, care sunteți în măsură să ajutați la maturizarea lor, să le cultivați gusturile, să le cultivați alegerile folositoare și vă sunt alături în rugăciune și în cuvânt și vă îndemn de la inimă la inimă să nu abandonați lupta, să nu vă lăsați descurajați de această cultură a a îndepărtării părinților de copii. Voi sunteți mai importanți pentru viitorul copiilor voștri decât prietenii din anturajele stricate, de conjunctură, care vor să îi inițieze în cine știe ce festivaluri sau obiceiuri dăunătoare. Așadar,

important, esențial, este să fim neîncetat, tată și mamă și toți ceilalți aproape de tineri, aproape de adolescenți, aproape de copii, să îi conștientizăm că trebuie să fie luptători, să îi ajutăm să își deschidă sufletul. Nu cumva să fim foarte exigenți, drastici, încât ei să se închidă în ei înșiși și să nu poată comunica. E complicat ca să nu poată să comunice copilul cu tatăl și cu mama. Ei trebuie să fie liberi și să fie ajutați să își deschidă inima, să își deschidă sufletul. Și să îi ajutați să nu se lase înghițiți de lumea digitală, de superficialitate, de ușurătate. Și să le oferim lucrurile folositoare, să nu le oferim lucrurile pe care le oferă lumea stricată, ci să le oferim Calea, Adevărul și Viața.

Și acum, chiar în final, cei care sunteți în grele încercări cu copiii voștri să nu deznădăjduiți. Și, veți spune: păi, trebuie să îi învățăm, trebuie să îi muștrăm, trebuie să îi dojenim. Să știți că uneori nu merge cu dojana prea aspră în astfel de situații. Îi îndepărtați mai mult, îi întărați mai mult, ci trebuie în asemenea situații grele, de cumpănă, de încercare, să înmulțiți rugăciunea. Sfântul Porfirie Kavsokalitivul are un cuvânt de mare folos, și cu acesta vreau să închei: „Să le vorbești copiilor totdeauna prin rugăciune, să le spui pe toate lui Dumnezeu, iar Dumnezeu le va pune în lăuntrul lor. Cuvintele lovesc în urechi, în vreme ce rugăciunea merge direct la inimă.” Și aceasta este soluția, scump frate și scumpă soră, scump tată și scumpă mamă, să înmulțim neîncetat rugăciunea și să ne lăsăm pe brațele Atotmilostivului Dumnezeu. Așa să ne ajute Domnul. Amin!